

Čo nemôže byť na chodbe? Alebo o únikových cestách

Problematika únikových ciest

Úniková cesta je z pravidla cesta umožňujúca jednoduchú evakuáciu a naopak tvorí cestu pre zásah požiarnej jednotky. V praxi sa bežne stretávame s problematikou, čo môže a nemôže tvoriť súčasť únikových ciest, resp. ktoré predmety na nej môžu byť a ktoré nesmú.

Pre pochopenie celej problematiky je potrebné hlbšie poznať fyzikálne javy sprevádzajúce požiar a právnu úpravu pasívnej ochrany pred požiarom, vďaka ktorej je zabezpečená bezpečná evakuácia.

ÚNIKOVÁ CESTA

Je trvalo voľná komunikácia, ktorá umožňuje bezpečnú evakuáciu osôb zo stavby na voľné priestranstvo.

Slovenská technická norma 92 0201 – 3. časť bližšie charakterizuje, čo je trvalo voľná komunikácia, a síce. Za trvalo voľnú komunikáciu na únikovej ceste sa považuje priestor, v ktorom nie je umiestnený žiadny materiál alebo zariadenie brániace evakuácii osôb.

Únikové cesty podľa stupňa ich chránenia rozdeľujeme na:

- nechránené;
- čiastočne chránené;
- chránené. [1]

Nechránená úniková cesta (NUC) – nie je chránená proti účinkom požiaru a vedie z požiarneho úseku k východu zo stavby priamo na voľné priestranstvo alebo do chránenej únikovej cesty. Tento typ únikovej cesty je možné použiť v jednoduchých prevádzkach, priestoroch menších kancelárií a pod.

Podstata tohto typu únikovej cesty je v tom, že sa predpokladá rýchla a jednoduchá evakuácia z priestoru priamo na voľné priestranstvo, prípadne do chránenej únikovej cesty

Čiastočne chránená úniková cesta (ČCHUC) – je v požiarom úseku bez požiarneho rizika, prechádza časťou požiarneho úseku, ktorá je bez požiarneho rizika alebo prechádza susedným požiarom úsekom, v ktorom nie sú prevádzky s vyššou pravdepodobnosťou vzniku požiaru.

V zásade sa jedná o únikovú cestu, ktorá prechádza priestorom bez požiarneho rizika. Nevyžaduje dodatočné zariadenia alebo opatrenia na jej ochranu.

Chránená úniková cesta (CHUC) – vedie na voľné priestranstvo alebo do priestoru, ktorý nie je ohrozený požiarom. Musí byť však oddelená od ostatných požiarom úsekov požiarom deliacimi konštrukciami a požiarom uzávermi, je vetraná a umožňuje bezpečný pohyb osôb. V závislosti od stupňa chránenia sa rozdeľujú do ďalších troch kategórií.

CHUC je najbezpečnejší spôsob ako evakuovať osoby zo zasiahnutých priestorov. Svojim vyhotovením predstavujú najvyššiu ochranu pred požiarom, minimálne po projektovanú dobu. Sú samozrejmosťou v každom väčšom objekte alebo tam, kde sa predpokladá väčší počet ľudí.

TYP ÚNIKOVEJ CESTY

To, aký druh únikovej cesty bude v stavbe zvolený určuje špecialista požiarnej ochrany v samotnom projekte stavby.

Výber správneho druhu únikovej cesty je zabezpečený legislatívnymi požiadavkami, v ktorých je taxatívne vymedzené v ktorých prípadoch je nutné použiť ten, ktorý typ únikovej cesty a samotnými požiadavkami na únikové cesty, ktoré zahŕňajú najmä jej dĺžku, šírku a počet osôb, ktoré sa budú danou cestou evakuovať.

Nakoľko je každá stavba iná, nedá sa paušálne stanoviť, kde a aký typ únikovej cesty má byť zvolený. Tieto skutočnosti rieši vždy projektová dokumentácia stavby.

Bytové domy a únikové cesty

Vyhláška MV SR č. 94/2004 Z. z. ustanovuje požiadavky na únikové cesty zo stavieb na bývanie a ubytovanie takto.

Spoločná komunikácia, do ktorej vedú dvere z obytných buniek musí tvoriť:

- chránenú únikovú cestu alebo
- samostatný požiarly úsek bez požiarneho rizika.

Táto požiadavka je v platnosti už od roku 1976, teda platí aj pre stavby, ktoré boli riešené ešte predchádzajúcimi normami. Zároveň bola prenesená aj do právnej úpravy z roku 2004, takže zjednodušene môžeme povedať, že každá úniková cesta v stavbe na bývanie a ubytovanie je buď chránená úniková cesta alebo požiarly úsek bez požiarneho rizika.

Súčasťou požiarneho úseku, či už chránenej únikovej cesty alebo samostatného úseku bez rizika, môžu byť maximálne priestory vrátnice, recepcie, umyvární alebo toaliet. Náhodné požiarne zaťaženie v týchto priestoroch nemôže presiahnuť 15 kg/m², to neplatí pre stavbu, v ktorej je len jedna chránená úniková cesta.

Čo z toho vyplýva?

Zo samotnej definície vyplýva, že úniková cesta je trvale VOLNÁ komunikácia. Pri výklade predpisov je dôležité sledovať úmysel zákonodarcu, teleologický význam, nie je správne sa držať výhradne gramatického významu.

Je evidentné, že účelom únikových ciest je poskytnúť možnosť opustiť zasiahnutý priestor požiarom. Takáto cesta musí byť bez predmetov, ktoré by mohli ohrozovať či už unikajúce osoby alebo zasahujúcich hasičov. Toto tvrdenie sa opiera o právnu úpravu, logický základ bezpečnosti stavieb, slovenské technické normy a vyjadrenia Hasičského a záchranného zboru.

Predmety ako botníky, skrine, kvetináče preto nepatria na únikovú cestu. Zvyšujú požiarne zaťaženie, zužujú šírku únikovej cesty a vytvárajú prekážky pri evakuácii.

Trvale voľná úniková cesta je mnoho krát jediná možnosť pre Vás, Vašu rodinu a Vašich susedov, kadiaľ uniknúť pred požiarom. Je dôležité si uvedomovať a nezľahčovať jej význam. Udržiavať únikovú cestu, resp. chodbu bez podobných predmetov kumuluje viacero výhod, mimo bezpečnej evakuácie je jednoduchšia na upratovanie a v prípade sťahovania je podstatne priechodnejšia.

Tak isto môže byť zamietnutá žiadosť o plnenie zo strany poisťovne v prípade požiaru, pokiaľ boli niektoré z povinností na úseku ochrany pred požiarom zanedbané.

Jednoduché vysvetlenie v skratke:

- úniková cesta je TRVALE voľná komunikácia, teda bez čohokoľvek
- chodba bytového domu je vždy CHUC alebo v starých domoch priestor bez požiarneho rizika
- ak sú tam kvety, botníky a pod. porušuje sa ustanovenie o zriaďovacích predmetoch CHUC alebo sa zvyšuje požiarne riziko
- v každom prípade sťažujú podmienky evakuácie, zo strany ŠPD to môže byť sankcionované
- ohrozujú vlastnú bezpečnosť,
- pravdepodobnosť zamietnutia plnenia zo strany poisťovne

Opora v legislatíve:

Vyhláška MV SR č. 94/2004 Z. z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb; najmä §51, ods. 1; §53; §75.

STN 920201 - 3.časť : Únikové cesty a evakuácia osôb; najmä Príloha G

ČSN 73 0833: Budovy pro bydlení a ubytování

FIREcontrol®
ochrana pred požiarmi

<https://firecontrol.sk/clanok/co-nemoze-byt-na-chodbe-alebo-o-unikovych-cestach>